

De Bibliotheek Venlo en PLEK 3

Een derde ‘omgeving’ waarin kinderen zich verder kunnen ontwikkelen

Leren programmeren, letters stansen uit plexiglas, veganistisch koken en samen een podcast maken. Dat zijn niet de dingen waaraan je direct denkt bij de service van de bibliotheek. Maar het zijn wel degelijk onderdelen van een nieuw initiatief van de Bibliotheek Venlo: PLEK 3. Met ingang van afgelopen september krijgt de eerste groep van vijftien kinderen (van groep 6 tot en met de brugklas) de kans onder deze noemer hun taal en talenten te ontwikkelen. Projectleider PLEK 3 Sanne Pijnenburg beleeft het in de praktijk: [ze zijn hier op hun plek](#).

TEKST: LINDA VAN PELT • FOTO: DE BIBLIOTHEEK VENLO

Toen de Bibliotheek Venlo vanuit de Koninklijke Bibliotheek het verzoek kreeg om een ‘nieuwe leeromgeving’ voor de jeugd te starten, werd er – letterlijk – verdieping gecreëerd. In de zomer is de kelder onder het gebouw (daarvoor louter bestemd als boekenopslag) leeggeruimd, geschilderd en opnieuw ingericht voor pilotproject PLEK 3. Hoezo PLEK 3? Bestaan er dan ook PLEK 1 en 2? ‘Jazeker, maar die zijn niet binnen de bibliotheek’, antwoordt Sanne Pijnenburg. ‘PLEK 3 is in het leven geroepen als derde “omgeving” waarin kinderen zich verder kunnen ontwikkelen. De andere twee leeromgevingen zijn school en thuis.’ Dat die thuissituaties van elkaar kunnen verschillen, is een van de grondgedachten waarop PLEK 3 gestoeld is. ‘Het ene kind wordt bijvoorbeeld meer gestimuleerd tot lezen dan het andere’, vervolgt Sanne. ‘De Bibliotheek Venlo is vooruitstrevend. Zo hebben wij op alle basisscholen in ons werkgebied een bibliotheek ingericht. Dat betekent dus ook dat alle kinderen in Venlo automatisch lid zijn. PLEK 3 gaat verder dan louter leesbevordering. Dit nieuwe initiatief – nu nog in de pilotfase – is bedoeld voor de ontwikkeling van taal én andere talenten, maar ook daarbij is taal vaak een belangrijke schakel.’

Lastige start

Het begon met het ontwikkelen van een profielschets voor wie PLEK 3 bedoeld is. ‘Leerlingen die relatief laag scoren op taal, zoals woordenschat en begrijpend lezen, in vergelijking met hun algemene leerniveau. Kinderen met een groeimogelijkheid die met de juiste impuls nét dat stapje verder kunnen komen, bijvoorbeeld een hoger schooladvies. Leerlingen die gemotiveerd zijn en open-

staan voor ontwikkeling in de breedte en de diepte’, somt Sanne op. Met deze goed doortimmerde beschrijving én de hechte contacten die er al bestonden met de basisscholen leek er weinig mis te kunnen gaan. En toen ... kwam het coronavirus. ‘Zowel de bibliotheken als de scholen sloten, en dat maakte het voorbereidingsproces wat lastiger’, blikt Sanne terug op de periode waarin de vijftien leerlingen voor de eerste pilotgroep (*in totaal zijn er drie – red.*) werden geworven. Als projectleider was ze bij voorkeur met de drie betrokken partijen – school, ouders en bibliotheek – om tafel gegaan. ‘Dat was helaas niet mogelijk. Ik heb toen gekozen voor individuele benadering van de ouders, wat nuttig bleek. Sommigen hebben namelijk een migratieachtergrond en zijn de Nederlandse taal nog niet geheel machtig, dus ze konden wel wat extra aandacht bij de uitleg gebruiken.’ Na het formuleren van de zogeheten persoonlijke ontwikkelingsdoelen hebben ouders, deelnemende kinderen en de projectleider een contract ondertekend. ‘We wilden graag officieel vastleggen dat deelname aan PLEK 3 niet vrijblijvend is. Je verbindt je gedurende de gehele periode van ongeveer een schooljaar lang voor een wekelijkse bijeenkomst van anderhalf uur. Halverwege afhaken heeft ook impact op het groepsproces, dus dat willen we graag voorkomen. Bovendien is niet te snel opgeven, maar dóórzetten ook een belangrijke levensles voor de toekomst.’

Leren programmeren

De wekelijkse opkomst lijkt bepaald geen straf, want onder de noemer van vier hoofdthema’s – te weten burgerschap, cultuur, duurzaamheid en techniek – worden inspirerende middagen na school georganiseerd. ‘PLEK 3 is zeer bewust niet het verlengde van school. Daarom is de stoere kelderruimte perfect passend bij project. We hebben hier zelfs een compleet ingerichte digitale werkplaats voor het thema techniek. Hier krijgen de deelnemers de gelegenheid verschillende materialen te leren kennen. Zo ervaren ze spelenderwijs, zoals dat letters uitsnijden of graveren bij een MDF-plaat een andere techniek vraagt dan het werken met bijvoorbeeld plexiglas. Ook het ontwerpen in 3D komt hier aan bod. Door sleufjes te maken in het materiaal, kun je het ontwerp laten staan’, geeft Sanne een kijkje op de praktijk. Verder is er een *virtual reality*-bril. En belangstellende leerlingen kunnen zich ook bekwamen in het programmeren met de hiervoor aangeschafte zogeheten Digi-Klooi-koffers. ‘Het ontwikkelen van digitale vaardigheden is belangrijk om later maximaal in een digitale wereld te kunnen functioneren’ klinkt als de moderne verstaalslag van ‘jong geleerd is oud gedaan’.

In PLEK 3 worden ook kooklessen gegeven: duurzaamheid en gezonde voeding staan centraal.

Podcast met diepgang

Binnen het thema burgerschap en het subthema 'nieuwe mensen leren kennen' is een vluchteling op bezoek geweest. 'Hij is vijf jaar terug naar Nederland gekomen en kwam naar PLEK 3 samen met zijn zoon van ongeveer dezelfde leeftijd als onze deelnemers. Deze man was graag bereid om veel vragen te beantwoorden, alleen niet over alle heftige *ins* en *outs* van zijn vluchtproces. Wij hadden onze groep in tweeën gesplitst en van tevoren een lijst van interviewvragen gemaakt. Het verhaal maakte duidelijk indruk, je zag de interesse groeien. Na afloop hebben we met z'n allen een podcast gemaakt voor ouders en docenten naar aanleiding van deze bijeenkomst.' Ter vergroting van de betrokkenheid met school en met de ouders heeft Sanne een besloten Facebookpagina aangemaakt waar ervaringen worden gedeeld. 'Een laagdrempelige manier om in contact te blijven met de achterban. Sommige ouders reageren alleen met een duim of een hartje, maar ook dat is een teken dat ze gekeken of geluisterd hebben. Dat is positief, want in onze visie spelen ouders een belangrijke rol bij de ontwikkeling van hun kinderen.'

Podiumdurf

'Gezonde voeding is een subthema onder de noemer duurzaamheid, en ook hieraan is binnen PLEK 3 een draai gegeven die smaakt naar meer: koken met seizoensproducten en veganistisch eten. 'Onder begeleiding van een deskundige hebben de kinderen gerechtjes gemaakt en geproefd. En natuurlijk nam iedereen iets lekkers mee naar huis.' Voor het thema cultuur is al een mooie afsluiting bedacht, gepland eind januari. 'Dat is het einde van de basismodule van zestien bijeenkomsten', vertelt Sanne. 'Daarna gaan we door met zestien verdiepingsbijeenkomsten voor groep 1. Hiervoor willen we het eerste gedeelte graag

officieel eindigen met een presentatie in onze Podiumzaal. Het idee is dat alle vijftien deelnemers terugblikken op hun ontwikkeling in de afgelopen maanden bij PLEK 3 en daarover een songtekst schrijven. We hebben hiervoor een muzikant uitgenodigd voor professionele begeleiding. Hij componeert een beat en maakt van de losse teksten één geheel. Dat wordt vervolgens ingezongen en er wordt ook nog een dans bij bedacht. Het is de bedoeling dat alle leerlingen op het podium iets vertellen over hun persoonlijke ontwikkeling. Dat is natuurlijk voor sommigen best eng, en ook hierbij speelt dat belangrijke element van ouderbetrokkenheid.'

Grotere, rijkere leefwereld

Sanne Pijnenburg heeft al veel enthousiasme gezien tijdens het eerste projectgedeelte van PLEK 3. Hiervoor werkte ze als orthopedagoog voor kinderen, dus de jeugdige doelgroep was haar niet onbekend.

'Het is leuk dat de kinderen hier redelijk "anoniem" binnenkwamen, dus zonder dossier met achtergrondinformatie. Onder tusschen heeft iedereen elkaar redelijk goed leren kennen, mede dankzij de stimulerende en vooral ook toegankelijke omgeving. Van sommige kinderen is de leefwereld relatief "klein" en bij PLEK 3 krijgen ze de kans nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Dat is een belangrijke basis voor de toekomst. In januari starten wij met een tweede groep en volgens planning begint na de zomervakantie nummer drie. Misschien met kleine nuanceverschillen vanwege voortschrijdend inzicht, maar verder identiek. Bibliotheken die een soortgelijk initiatief willen starten, geven we met plezier meer informatie. We willen dit project namelijk graag uitdragen, want de mogelijkheid om je in een "rijke leeromgeving" te ontwikkelen gun ik veel meer kinderen.'